

BIJLAGE RAADSINFORMATIENOTA Beschermde wonen en maatschappelijke opvang

I. Uitleg begrippen

Begrip	Uitleg
Beschermd Wonen	Het traditionele Beschermd Wonen betekent wonen in een instelling. Beschermd Wonen biedt mensen met ernstig psychosociale en/of psychiatrische problematiek een combinatie van begeleiding en wonen. Er is (tijdelijk) 24-uurstoezicht in directe nabijheid nodig.
Beschermd Thuis	Het begrip 'Beschermd Thuis' gebruikt de regio om ambulantisering te bereiken. Bij Beschermd Thuis wonen cliënten in een thuissituatie waarbij zij stevig ondersteund worden. Beschermd Thuis biedt dus een combinatie van begeleiding en thuis wonen. Er is 24-uurs bereikbaarheid van zorg.
Maatschappelijke opvang	Maatschappelijke Opvang (MO) is opvang voor (dreigend) dak- of thuislozen met psychosociale problematiek of (ernstige) psychiatrische problematiek, waaronder alcohol- en drugsverslaving. De Centrumgemeente ontvangt rijksmiddelen voor Maatschappelijke Opvang en verslavingsbeleid. Hieronder behoren de nachtopvang, dagopvang, tijdelijke (24-uurs) opvang, crisisopvang (ook voor gezinnen), begeleiding na opvang, methadon- en heroïneverstrekking en verslavingspreventie. Een aantal onderwerpen zijn sterk aan de Maatschappelijke Opvang gerelateerd. Hierin werken we ook regionaal in samen: • nazorg aan ex-gedetineerden • vrouwenopvang • zorgketen prostitutie • openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) • verslavingshulp • ondersteuning aan zwervjongeren

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) financiert zowel het Beschermd Wonen (incl. Beschermd Thuis) als de Maatschappelijke Opvang. Het gaat hierbij om niet-medische, tijdelijke ondersteuning die zich richt op herstel en hervatting van zelfredzaamheid. Centrumgemeente Nijmegen ontvangt financiële middelen vanuit het Rijk om dit uit te voeren en te bekostigen. Hierin ligt vooralsnog geen rol voor de individuele (lokale) gemeenten.

II. De kaders: beleidsplan 'Samen Dichtbij'

De gemeenten uit het rijk van Nijmegen en Rivierenland stelden in 2017 het regionale beleidsplan 'Samen Dichtbij' op. Hierin staan 25 voorstellen op het gebied van wonen, zorg, werk, participatie en inkomen. De voorstellen sluiten aan bij de visie van de commissie Dannenberg.

Het regioplan wordt een nadere uitwerking van het beleidsplan 'Samen Dichtbij'. Hierin bepalen we in welke mate en op welke manier we gaan samenwerken. De volgende afspraken uit het beleidsplan 'Samen Dichtbij' zijn hierbij belangrijk:

- Ook in de toekomst blijven de regiogemeenten op het schaalniveau van Gelderland-Zuid samenwerken. Dit richten we in op basis van een lichte samenwerkingsvorm met stevige onderlinge afspraken.
- De centrumlocaties voor opvangvoorzieningen in Tiel en Nijmegen blijven behouden, maar we breiden ze niet uit. We breiden de tussenvoorzieningen in beide regio's uit¹.
- We richten één centrale toegang in voor Beschermd Wonen. Daarnaast organiseren we per sub-regio een Centraal coördinatiepunt Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
- We zetten in op ambulantisering. Dit betekent dat we steeds meer begeleiding thuis bieden in plaats van in een instelling. Ons doel is om het aandeel van ambulante trajecten te vergroten van 30% in 2022 tot 50% in 2032. Het uitgangspunt is en blijft dat iedereen die zorg in een instelling nodig heeft, dat ook krijgt.

III. Aanvullende informatie

Voorzieningen Gelderland-Zuid

De meeste voorzieningen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang zijn in Nijmegen. Grootste voorziening is de Hulsen. De Hulsen biedt zowel Beschermd Wonen als Maatschappelijke Opvang met aanvullende (verslavings-) zorg op eigen terrein. Hier is ook een medische heroïne unit (MHU) en een extra beveiligde Multifunctionele accommodatie (MFA) voor Maatschappelijke Opvang en een crisisopvang. Opvang wordt in Nijmegen ook geboden in de Nunn, het MFC, de Crisisopvang en het Kasteel. Jongeren worden apart opgevangen in Vince. In Culemborg en Tiel is er een opvang op de Kwelkade, een Tussenvoorziening van het RIBW en een opvang aan de Achterweg. In Heumen bevindt zich Het Tweede Huis. Deze stichting biedt onderdak voor mensen die (tijdelijk) nergens anders terecht kunnen.

De regio beschikt over de OGGZ (openbare geestelijke gezondheidszorg) met bemoeizorg en inlooppunten verspreid over de regio. Vanuit het verslavingsbeleid tot slot kan de regio een beroep doen op methadonverstrekkingen (bij apotheek en MFC), gebruiksruimtes, een medische heroïne- unit en een preventiebeleid (voorlichting, vooral gericht op jongeren).

In totaal zijn 68% van de Beschermd Wonen in Nijmegen. Daarnaast telt de regio enkele kleinere BW-voorzieningen. Naast Beschermd Wonen in een instelling, bestaat de mogelijkheid om Beschermd Wonen met een eigen budget (pgb) te regelen. In totaal woont 53% van de cliënten met een pgb in Nijmegen. In de tabel hieronder ziet u de verdeling per gemeente.

¹ Dit zijn voorzieningen die tussen thuis wonen en het wonen in een instelling inzitten

Gemeente	Percentage BW plekken
Berg en Dal	4-5%
Beuningen	1-2%
Buren	0-1%
Culemborg	4-5%
Druten*	±3%
Heumen	1-2%
Neder Betuwe	±2%
Nijmegen	±63%
Mook en Middelaar	0-1%
Tiel	7-12%
West Maas en Waal	±3%
West Betuwe	1-3%
Wijchen**	±4%
<i>Bronnen: HHM Onderzoek 2019, Cijfers dashboard gem. Nijmegen</i>	

**In Druten zijn in totaal 2 BW woonlocaties van het RIBW. Hier is plek voor 28 bewoners. Eén ervan heeft de specialisatie voor Korsakov cliënten. Deze BW voorziening heeft daarmee een regionale functie. Daarnaast heeft GP aanbieder Compleet Mensenwerk nog 2 woningen waar 8 personen kunnen wonen.*

***In Wijchen, in St. Jozef, zijn 30 BW woonplekken.*

De doelgroep

Gelderland-Zuid telt gemiddeld over het jaar verdeeld ongeveer 1.150 cliënten in Beschermd Wonen, verdeeld over 640 plekken. Jaarlijks zijn er circa 1.000 aanmeldingen (nieuw en herbeoordeling). Van alle cliënten is 70% man en 30% vrouw. De grootste groepen bevinden zich in de leeftijdscategorieën 50-59 jaar en 18-23 jaar. Verder telt de regio Gelderland-Zuid gemiddeld 480 daklozen, merendeel mannen in leeftijdscategorie 30-39 jaar. Het aantal daklozen als gevolg van gebrek aan betaalbare woningen neemt toe.

Financiering

De financiering van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang valt momenteel onder Centrumgemeente Nijmegen. Van het totaal beschikbare budget gaat 84% naar Beschermd Wonen en 16% naar Maatschappelijke Opvang.

De kosten voor Beschermd Wonen liggen tussen de € 25.000 en € 63.000 per cliënt per jaar:

- € 25.000 voor Beschermd Thuis
- € 63.000 voor intramuraal
- € 45.000 via PGB jaar².

De kosten voor Maatschappelijke Opvang variëren van € 7.890 (nachtopvang) tot € 14.190 (24-uursopvang) per traject, exclusief de zorgcomponent. De kosten voor individuele plaatsen in de Tussenvoorziening bedragen een kleine € 20.000 per jaar en circa € 25.000 per jaar voor de gezinsplekken.

² Een PGB BW is altijd zonder budget voor de wooncomponent. De cliënt betaalt zelf de huur.